

สาระสำคัญของยุทธศาสตร์ อินโด - แปซิฟิก

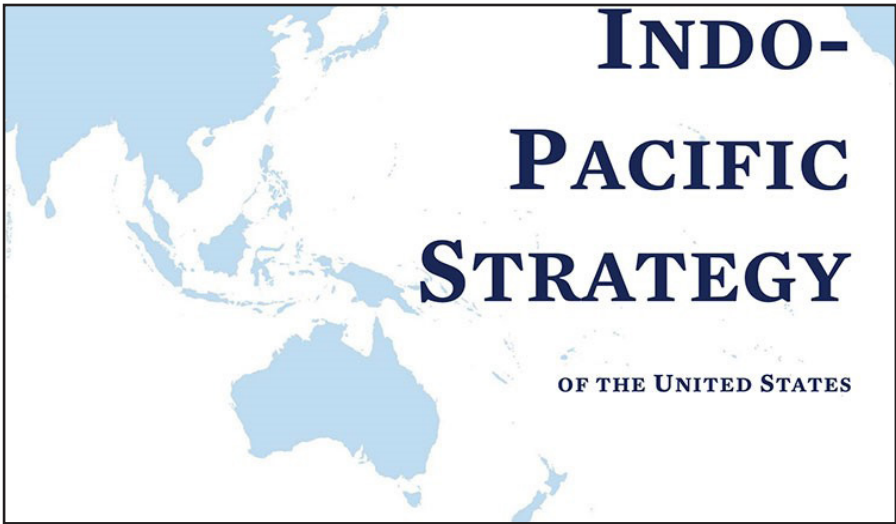
โดย นาวาเอกหญิง ฉัตรกมล สว่างเนตร

สาระสำคัญของยุทธศาสตร์ อินโด – แปซิฟิก

กล่าวนำ

นโยบายการต่างประเทศของสหรัฐฯ นั้น มีประโยชน์ต่อการวิเคราะห์กิจการต่างประเทศของสหรัฐฯ และพันธมิตรที่จะมีผลต่อประเทศในอินโด-แปซิฟิก ซึ่งรวมถึงประเทศไทยด้วย ทั้งในปัจจุบันและอนาคตอันใกล้ ซึ่งความสำคัญของยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิก นั้น ทราบได้จากคำกล่าวของประธานาธิบดี โจ ไบเดน ต่อที่ประชุมผู้นำกลุ่มภาคี ๔ ประเทศ (Quad) เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๔ ซึ่งความตอนหนึ่งระบุว่า “อนาคตของเราแต่ละประเทศซึ่งแท้จริงแล้วคือทั้งโลก นั้น ขึ้นอยู่กับความยินยอมและเจริณรุ่งเรืองในอีกหลายทศวรรษข้างหน้าของภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ที่เสรีและเปิดกว้าง” และสภาความมั่นคงแห่งชาติสหรัฐฯ ได้ระบุถึงคุณค่าของอินโด-แปซิฟิกว่า “เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ของสหรัฐฯ เกิดขึ้นจากความเชื่อที่ว่าไม่มีภูมิภาคใดจะส่งผลต่อโลกและชาวอเมริกันยิ่งไปกว่าภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก สหรัฐฯ พันมิตร และหุ้นส่วนล้วนยึดถือวิสัยทัศน์ร่วมกัน เพื่อดำเนินยุทธศาสตร์ที่ตั้งอยู่บนเสาหลักบนพื้นฐานเดียวกัน และเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของภูมิภาคให้บรรลุตามยุทธศาสตร์เหล่านี้ได้จริงนั้น สหรัฐฯ ย่อมสามารถนำทางร่วมกับฝ่ายอื่น ๆ สู่ภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ที่เสรี เปิดกว้าง เชื่อมโยง มั่งคั่ง มั่นคง และพร้อมรับมือ เพื่อชนรุ่นหลังต่อไป”

บทความนี้ผู้เขียนสรุปยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิก มานำเสนอเพื่อให้ทราบว่สหรัฐฯ กำหนดความคิดต่ออินโด-แปซิฟิก เพื่อสื่อสารกับชาวอเมริกันและกับประเทศทั่วโลก โดยเฉพาะการกำหนดวัตถุประสงค์ และแนวทางนำไปสู่การปฏิบัติไว้อย่างไร

ภาพ : พื้นที่ยุทธบริเวณอินโด-แปซิฟิก จากเอกสาร Indo-Pacific Strategy
ที่มา : <https://th.usembassy.gov/th/us-indo-pacific-strategy-th/>

สัญญาณอนาคตของภูมิภาคอินโด – แปซิฟิก

ภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก มีพื้นที่ทอดยาวจากชายฝั่งแปซิฟิกไปจรดมหาสมุทรอินเดีย เป็นที่อาศัยของผู้คนกว่ากึ่งหนึ่งของประชากรโลก มีขนาดเศรษฐกิจเกือบ ๒ ใน ๓ ของเศรษฐกิจโลก สหรัฐฯ ตระหนักว่า ภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก มีความสำคัญต่อความมั่นคงและมั่งคั่งของประเทศ ช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ สหรัฐฯ ได้กระชับความสัมพันธ์กับภูมิภาคนี้ ด้วยสนธิสัญญาพันธมิตรกับออสเตรเลีย ญี่ปุ่น เกาหลี ฟิลิปปินส์ และไทย เพื่อเป็นการวางรากฐานด้านความมั่นคงที่จะช่วยให้ประเทศประชาธิปไตยในภูมิภาคนี้เจริญรุ่งเรือง ความสัมพันธ์เหล่านี้พัฒนาขึ้นมากเมื่อสหรัฐฯ สนับสนุนองค์การสำคัญ ๆ ของภูมิภาคนี้ โดยเฉพาะสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรืออาเซียน (ASEAN) ด้วยการสานสัมพันธ์อันใกล้ชิดทางการค้าและการลงทุน รวมทั้งมุ่งมั่นธำรงกฎหมายและบรรทัดฐานระหว่างประเทศ ด้านสิทธิมนุษยชนไปจนถึงเสรีภาพในการเดินเรือ

ภายใต้การบริหารของประธานาธิบดีโจ ไบเดน สหรัฐฯ มุ่งมั่นยกระดับบทบาทและพันธกรณีระยะยาวต่อ อินโด-แปซิฟิก ให้มีความสำคัญกับทุกส่วนของภูมิภาคตั้งแต่เอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เอเชียใต้ และโอเชียเนีย รวมทั้งหมู่เกาะแปซิฟิก ในภูมิภาคนี้ทางยุทธศาสตร์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วนี้ สหรัฐฯ ตระหนักว่าผลประโยชน์ของชาวอเมริกันจะรุดหน้าก็ต่อเมื่อสหรัฐฯ วางหลักปักฐานในอินโด-แปซิฟิกอย่างมั่นคง รวมทั้งเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้แก่ภูมิภาคนี้ไปพร้อม ๆ กับพันธมิตรและหุ้นส่วนที่ใกล้ชิด

สหรัฐฯ ให้ความสนใจต่อภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกมากขึ้น เพราะภูมิภาคนี้กำลังเผชิญกับความท้าทายที่เพิ่มขึ้นจากสาธารณรัฐประชาชนจีนที่กำลังผกผันพลังอำนาจทางเศรษฐกิจ การทูต การทหาร และเทคโนโลยี เพื่อที่จะเป็นมหาอำนาจที่ทรงอิทธิพลที่สุดในโลก วางอำนาจและรุกรานไปทั่วโลก โดยเฉพาะในอินโด-แปซิฟิก ซึ่งทำให้พันธมิตรและหุ้นส่วนของสหรัฐฯ เกิดความเสียหาย อันได้แก่ การบีบบังคับทางเศรษฐกิจต่อออสเตรเลีย การสร้างความขัดแย้งตาม Line of Actual Control กับอินเดีย การกดดันต่อไต้หวัน การรุกรานเพื่อนบ้านรอบทะเลจีนตะวันออกและรอบทะเลจีนใต้ ซึ่งจีนได้บ่อนทำลายสิทธิมนุษยชนและกฎหมายระหว่างประเทศ การเดินเรือและหลักการอื่น ๆ อันจะนำมาซึ่งเสถียรภาพและความเจริญรุ่งเรืองสู่ภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก

สหรัฐฯ ได้ลงทุนกับการสร้างความแข็งแกร่งภายใน โดยปรับแนวทางให้สอดคล้องกับพันธมิตรและหุ้นส่วนในต่างประเทศ และการแข่งขันกับจีนเพื่อปกป้องผลประโยชน์ และวิสัยทัศน์ สำหรับอนาคตที่สหรัฐฯ และประเทศอื่น ๆ มีร่วมกัน โดยเสริมสร้างระบบสากลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งดำรงอยู่บนพื้นฐานแห่งค่านิยมที่นานาประเทศยึดถือร่วมกัน และพัฒนาระบบให้สามารถรับมือกับความท้าทายแห่งศตวรรษที่ ๒๑ โดยมีได้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปลี่ยนแปลงจีน แต่เพื่อปรับสภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์

ที่จีนดำเนินการอยู่เพื่อสร้างดุลยภาพแห่งอิทธิพลในโลก ซึ่งอำนวยความสะดวกสูงสุดต่อสหรัฐฯ พร้อมทั้งพันธมิตรและหุ้นส่วน รวมถึงผลประโยชน์และค่านิยมที่มีร่วมกัน สหรัฐฯ ร่วมกับพันธมิตรและหุ้นส่วนจะหาแนวทางจัดการแข่งขันกับจีน ในขณะเดียวกันก็จะทำงานร่วมกับจีนในด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการป้องกันการแพร่ขยายอาวุธที่มีอำนาจในการทำลายล้างสูง ทั้งนี้เพื่อผลประโยชน์ทั้งของภูมิภาคและของโลก

อินโด-แปซิฟิก มีความสำคัญ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ธารน้ำแข็งในเอเชียใต้ละลาย และหมู่เกาะแปซิฟิกมีระดับน้ำทะเลที่สูงขึ้น การระบาดของโควิด-19 ที่ยังมีผลต่อเศรษฐกิจในภูมิภาค ภัยธรรมชาติ การขาดแคลนทรัพยากร ความขัดแย้งภายใน และความท้าทายด้านการเมืองการปกครอง รวมทั้งการขยายโครงการอาวุธนิวเคลียร์และขีปนาวุธของเกาหลีเหนือ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำลายเสถียรภาพโดยรวมของภูมิภาค

เมื่อเข้าสู่ทศวรรษแห่งการชี้ชะตา ซึ่งเต็มไปด้วยศักยภาพและอุปสรรคสำคัญสำหรับภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก บทบาทของสหรัฐฯ ในภูมิภาคนี้จึงต้องมีประสิทธิภาพและยั่งยืนยิ่งขึ้นกว่าเดิม เพื่อให้บรรลุผลนี้ สหรัฐฯ จะพัฒนาพันธมิตรกับมิตรประเทศที่มีมาช้านานให้เหมาะสมกับยุคสมัย เสริมสร้างความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นใหม่ ตลอดจนการลงทุนในองค์การระดับภูมิภาค เพื่อเสริมพลังให้แก่อินโด-แปซิฟิก ในการปรับตัวกับความท้าทายในศตวรรษที่ ๒๑ และคว้าวางโอกาสต่าง ๆ ที่จะมาถึง ในช่วงที่กำลังถูกทดสอบจากจีน วิกฤตการณ์สภาพภูมิอากาศ และการระบาดของโควิด ๑๙ โดยสหรัฐฯ จะร่วมมือกับพันธมิตรและหุ้นส่วน เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ เชิงบวก นั่นคือ ภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ที่มีความเสรีและเปิดกว้าง ซึ่งเชื่อมโยงถึงความมั่งคั่ง มั่นคง และมีความพร้อมกับการรับมือยิ่งขึ้น ยุทธศาสตร์ชาติฉบับนี้ จะวางกรอบแนวทางและผูกพันให้ดำเนินการจนได้ผลสำเร็จ สหรัฐฯ มุ่งมั่นเพื่อภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกที่เสรีและเปิดกว้าง เชื่อมโยง มั่งคั่ง มั่นคง และพร้อมรับมือ เพื่อบรรลุเป้าหมายนี้ สหรัฐฯ จะเสริมสร้างบทบาทพร้อมกับ

ส่งเสริมภูมิภาคนี้ให้เข้มแข็ง สถานการณ์ทางยุทธศาสตร์ที่ผันแปรและปัญหาท้าทายสำคัญ ทำให้มีความจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือกับผู้ที่มีวิสัยทัศน์เดียวกัน

หลายทศวรรษที่ผ่านมาสหรัฐฯ และประเทศส่วนใหญ่มีทัศนคติคับแคบ มองเอเชียเพียงการแข่งขันทางภูมิรัฐศาสตร์ แต่ปัจจุบันอินโด-แปซิฟิก มีส่วนกำหนดสารถะของระเบียบระหว่างประเทศ พันธมิตรและหุ้นส่วนของสหรัฐฯ ทั่วโลก มีส่วนได้ส่วนเสียในผลที่จะเกิดขึ้น สหรัฐฯ เชื่อเหมือนญี่ปุ่นว่าวิสัยทัศน์ต่ออินโด-แปซิฟิก จะสัมฤทธิ์ผลก็ต้องมีเสรีภาพและการเปิดกว้าง สหรัฐฯ สนับสนุนอินเดียในฐานะหุ้นส่วนวิสัยทัศน์ เช่นเดียวกับออสเตรเลีย เพื่อมุ่งรักษาเสถียรภาพและปฏิเสธการใช้อำนาจบีบบังคับ มีเจตจำนงร่วมกับเกาหลี ที่จะส่งเสริมความมั่นคงผ่านการพัฒนาขีดความสามารถ มีทัศนะร่วมกับอาเซียนว่า เอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นศูนย์กลางของโครงสร้างระดับภูมิภาค มีความพยายามเช่นเดียวกับนิวซีแลนด์ และสหราชอาณาจักรในการสร้างความพร้อมรับมือภายใต้ระเบียบของภูมิภาคที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของกฎหมาย และตระหนักร่วมกับฝรั่งเศสถึงคุณค่าทางยุทธศาสตร์ที่สหภาพยุโรปจะมีบทบาทเพิ่มขึ้นในภูมิภาคนี้ ตามแนวทางที่สหภาพยุโรปประกาศใช้ EU Strategy for Cooperation in the Indo-Pacific โดยยุทธศาสตร์ของสหรัฐฯ จะอยู่บนพื้นฐานหลักการระยะยาวและยึดมั่นในความเข้มแข็งของประชาธิปไตย

วัตถุประสงค์ของอินโด-แปซิฟิก

สหรัฐฯ จะดำเนินการร่วมกับพันธมิตร หุ้นส่วน และองค์กรระดับภูมิภาค ตามวัตถุประสงค์ ๕ ข้อ ต่ออินโด-แปซิฟิก คือ เสรีและเปิดกว้าง สัมพันธภาพ มั่งคั่ง มั่นคง และความพร้อมรับมือ ดังนี้

๑. ภูมิภาคที่เสรีและเปิดกว้าง

ผลประโยชน์สำคัญของสหรัฐฯ และพันธมิตรเกิดได้ในภูมิภาค

อินโด – แปซิฟิก ที่เสรีและเปิดกว้าง รัฐบาลต้องตัดสินใจได้โดยอิสระเป็นไปตามพันธกรณีภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ มีการบริหารน่านน้ำ น่านฟ้า และพื้นที่ที่ใช้ร่วมกันตามหลักกฎหมาย สร้างเสริมความร่วมมือของประเทศต่าง ๆ สู่สังคมที่เปิดกว้างและสร้างความมั่นใจว่ารัฐบาลของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก จะตัดสินใจเลือกดำเนินการทางการเมืองได้อย่างอิสระ โดยสหรัฐฯ จะลงทุนในสถาบันประชาธิปไตย สื่อเสรี และภาคประชาสังคม เพื่อส่งเสริมเสรีภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการแสดงออก รวมทั้งต่อต้านการแทรกแซงจากต่างชาติด้วยการสนับสนุนการรายงานข่าวเชิงสืบสวน ส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อ การพัฒนาสื่อที่เป็นอิสระ และเป็นพหุนิยม รวมทั้งความร่วมมือเพื่อรับมือกับภัยคุกคามจากการบิดเบือนข้อมูลข่าวสาร นอกจากนี้สหรัฐฯ จะพัฒนาความโปร่งใสด้านการเงิน การคลังในภูมิภาค ด้วยการเปิดโปงการทุจริต และปฏิรูปตามยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริต (Strategy on Countering Corruption) สหรัฐฯ จะเป็นหุ้นส่วนร่วมเสริมสร้างสถาบันประชาธิปไตย หลักนิติธรรม และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยผ่านการมีส่วนร่วมทางการเมือง ความช่วยเหลือจากต่างประเทศ นอกจากนี้สหรัฐฯ จะร่วมมือกับประเทศหุ้นส่วนเพื่อต่อต้านการบีบบังคับทางเศรษฐกิจ โดยจะทำงานใกล้ชิดกับหุ้นส่วนเพื่อสร้างความมั่นใจว่าภูมิภาคนี้仍将เปิดกว้างและสามารถเข้าถึงได้ทั้งน่านน้ำและน่านฟ้าได้ตามกฎหมายระหว่างประเทศ ทั้งนี้ สหรัฐฯ จะสร้างกลไกเพื่อสนับสนุนแนวทางที่ยึดมั่นในกฎกติกา ในมิติทางทะเลในทะเลจีนใต้ และทะเลจีนตะวันออก

สหรัฐฯ จะร่วมมือกับพันธมิตร เพื่อพัฒนาแนวทางการใช้เทคโนโลยีสำคัญที่พัฒนาขึ้นใหม่ รวมทั้งอินเทอร์เน็ตและไซเบอร์สเปซ เพื่อเสริมสร้างระบบอินเทอร์เน็ตที่เปิดกว้าง ใช้งานร่วมกันได้อย่างน่าเชื่อถือและปลอดภัย โดยประสานงานกับหุ้นส่วนเพื่อรักษาบูรณาภาพขององค์การตามมาตรฐานสากล และส่งเสริมมาตรฐานเทคโนโลยีที่เป็นไปตามฉันทามติและสอดคล้อง

กับค่านิยม รวมทั้งอำนวยความสะดวกให้แก่นักวิจัย และเปิดการเข้าถึงข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ เพื่อการร่วมมือทำงานที่ทันสมัย ด้วยการนำกรอบพฤติกรรมที่มีความรับผิดชอบ และบรรทัดฐานที่เกี่ยวข้องไปปฏิบัติจริงในไซเบอร์สเปซ

๒. สัมพันธภาพกับในและนอกภูมิภาค

อินโด-แปซิฟิกที่เสรีและเปิดกว้างเกิดขึ้นได้ โดยการสร้างขีดความสามารถร่วมกันเพื่อยุคสมัยใหม่ การดำเนินการร่วมกันจึงมีความจำเป็นทางยุทธศาสตร์ สหรัฐฯ และหุ้นส่วนต้องร่วมกันสร้างการปรับเปลี่ยนภายใต้ความร่วมมือที่เข้มแข็งและส่งเสริมซึ่งกันและกัน เพื่อยกระดับส่วนที่จำเป็นให้มีความทันสมัย

การดำเนินงานเหล่านี้จะเริ่มจากพันธมิตรและหุ้นส่วนใกล้ชิด ซึ่งสหรัฐฯ กำลังใช้วิธีการใหม่ๆ ในการฟื้นฟูความสัมพันธ์ ซึ่งสหรัฐฯ ได้กระชับมิตรกับพันธมิตรทางสนธิสัญญา ๕ ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี ฟิลิปปินส์ และไทย อีกทั้งได้กระชับความสัมพันธ์กับประเทศหุ้นส่วน ขึ้นนำในภูมิภาค ได้แก่ อินเดีย อินโดนีเซีย มาเลเซีย มองโกเลีย นิวซีแลนด์ สิงคโปร์ ไต้หวัน เวียดนาม และหมู่เกาะแปซิฟิก รวมทั้งจะสนับสนุนให้พันธมิตรและหุ้นส่วนกระชับความสัมพันธ์กัน โดยเฉพาะญี่ปุ่นและสาธารณรัฐเกาหลี โดยสหรัฐฯ จะสนับสนุนและเสริมสร้างความเข้มแข็งของพันธมิตรและหุ้นส่วน ด้วยกลไกการทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งจัดตั้งอย่างยืดหยุ่นและรวบรวมพลังของทุกประเทศ เพื่อรับมือกับประเด็นสำคัญ โดยเฉพาะการปฏิบัติการผ่านกลุ่มภาคี ๔ ประเทศ (Quad) สหรัฐฯ จะเสริมสร้างความเข้มแข็งในความร่วมมือของกลุ่มภาคีด้านสุขภาพ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เทคโนโลยีที่สำคัญและอุบัติใหม่ โครงสร้างพื้นฐาน ไซเบอร์สเปซ การศึกษา และพลังงานสะอาด โดยจะทำงานร่วมกันทั้งในกลุ่มและร่วมกับหุ้นส่วนอื่น ๆ

สหรัฐฯ ยินดีที่อาเซียนมีความเข้มแข็ง เป็นอิสระและมีบทบาท
ผู้นำในภูมิภาค รับรองความเป็นแกนกลางของอาเซียน สนับสนุนความ
พยายามแก้ไขที่ยั่งยืนให้กับปัญหาท้าทายเร่งด่วนในภูมิภาค โดยสหรัฐฯ
จะยกระดับความร่วมมือกับอาเซียน เริ่มการประชุมหารือใหม่ ๆ ของเจ้าหน้าที่
ระดับสูงด้านสุขภาพ สภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม พลังงาน การขนส่ง
ความเสมอภาคและเท่าเทียมระหว่างเพศ สหรัฐฯ จะร่วมมือกับอาเซียน
เพื่อเสริมสร้างความพร้อมรับมือของอาเซียนในฐานะองค์การนำในภูมิภาค
แสวงหาโอกาสที่กลุ่มภาคี ๔ ประเทศ จะร่วมงานกับอาเซียนในความช่วยเหลือ
ด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติทางทะเล การขาดแคลนน้ำ และ
การรับมือกับโรคระบาดใหญ่ ขยายการดำเนินการทางการทูตอย่างจริงจัง
ให้ความสำคัญกับการเจรจาความตกลง Compact of Free Association
กับรัฐคู่ความตกลง (Freely Associated States) อีกด้วย

ขณะที่สหภาพยุโรป (European Union : EU) และองค์การ
สนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ (North Atlantic Treaty Organization :
NATO) มีความสนใจต่อภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก มากขึ้น สหรัฐฯ จะปรับ
แนวทางและการประสานงานเพื่อดำเนินโครงการริเริ่มต่าง ๆ ด้วยการเชื่อมโยง
ในภูมิภาคด้วยมิติดิจิทัล รวมทั้งความร่วมมือเพื่อธำรงรักษากฎหมายระหว่าง
ประเทศในพื้นที่ทางทะเล โดยสหรัฐฯ จะสานความสัมพันธ์ระหว่างอินโด-
แปซิฟิก กับ ยุโรป-แอตแลนติก และภูมิภาคอื่น ๆ โดยเป็นผู้นำในประเด็น
วาระร่วม ซึ่งจะขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ร่วมผ่านองค์การ
สหประชาชาติ พันธะผูกพันนี้จะเชื่อมโยงกับประชาชน โดยสหรัฐฯ จะเป็น
ผู้ให้บริการด้านการศึกษาระดับนานาชาติชั้นนำ สำหรับนักเรียนและ
นักศึกษาจากภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก เพื่อสานสัมพันธ์ในการเสริมสร้างกำลัง
คนรุ่นใหม่ ด้วยการฟื้นฟูโครงสร้างการแลกเปลี่ยนผู้นำเยาวชน การศึกษา
และผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพต่าง ๆ รวมทั้งโครงการอบรมภาษาอังกฤษผ่านโครงการ
Young Southeast Asian Leader Initiative (YSEALI) และจะส่งเสริม

ความร่วมมือด้านการวิจัยทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่สำคัญ ผ่านโครงการ Quad Fellowship ซึ่งเป็นโครงการใหม่ที่สนับสนุนการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์

๓. ความมั่งคั่งของภูมิภาค

ความมั่งคั่งของคนอเมริกันเชื่อมโยงกับภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก สหรัฐฯ จึงต้องผลักดันแนวคิดใหม่ บนรากฐานอันเข้มแข็งแห่งการบูรณาการทางเศรษฐกิจอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้ ในปี พ.ศ.๒๕๖๓ การค้าของสหรัฐฯ กับอินโด-แปซิฟิกมีมูลค่า ๑.๗๕ ล้านล้านเหรียญสหรัฐฯ สร้างงานมากกว่า ๕ ล้านตำแหน่ง การลงทุนโดยตรงมากกว่า ๙๖๙,๐๐๐ ล้านเหรียญสหรัฐฯ เป็นหุ้นส่วนการลงทุนอันดับหนึ่งของประเทศสมาชิกอาเซียน และเป็นผู้ส่งออกภาคบริการหลัก ซึ่งหล่อเลี้ยงการเติบโตของภูมิภาค ทั้งนี้ การฟื้นฟูเศรษฐกิจต้องอาศัยการลงทุนด้านการส่งเสริมนวัตกรรม การแข่งขัน สร้างงานที่มีรายได้ดี ฟื้นฟูห่วงโซ่อุปทาน ขยายโอกาสทางเศรษฐกิจแก่ชนชั้นกลาง เพราะคน ๑,๕๐๐ ล้านคน ในอินโด-แปซิฟิก จะเป็นชนชั้นกลางพร้อมกับคนทั่วโลกในทศวรรษนี้ สหรัฐฯ และหุ้นส่วนจะเสนอกรอบเศรษฐกิจอินโด-แปซิฟิก เป็นกรอบความร่วมมือพหุภาคีแห่งศตวรรษที่ ๒๑ ที่จะช่วยให้เศรษฐกิจสามารถปรับเปลี่ยนสู่เทคโนโลยีเศรษฐกิจดิจิทัล เพื่อรองรับการเปลี่ยนผ่านด้านพลังงานและสภาพภูมิอากาศ จะทำงานร่วมกับหุ้นส่วนเพื่อให้คนทั้งสองฝั่งมหาสมุทรแปซิฟิกได้รับประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงนี้ ด้วยการพัฒนาแนวทางการค้าใหม่ ๆ ให้ได้มาตรฐานสูงทั้งด้านแรงงานและสิ่งแวดล้อม กำกับดูแลเศรษฐกิจดิจิทัล และกระแสข้อมูลข้ามพรมแดนแบบเปิดกว้าง ยกกระดับห่วงโซ่อุปทานที่ยืดหยุ่นและมั่นคงให้มีความหลากหลายและเปิดกว้าง พัฒนาความโปร่งใสและปรับปรุงการแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศ ลงทุนเพื่อลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ รวมทั้งดำเนินงานภายใต้กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (Asia-Pacific Economic Cooperation : APEC) เพื่อส่งเสริมการค้า การลงทุนที่เสรี

เป็นธรรม และเปิดกว้างในช่วงปี พ.ศ.๒๕๖๖ ที่สหรัฐฯ เป็นเจ้าภาพและสืบเนื่องต่อไป

สหรัฐฯ จะช่วยหุ้นส่วนในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ลดช่องว่างด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยจะมอบโครงสร้างพื้นฐานคุณภาพสูงแก่กลุ่มประเทศเศรษฐกิจเกิดใหม่ผ่านโครงการ Build Back Better World ที่จะดำเนินการร่วมกับพันธมิตร G7 เพื่อให้เศรษฐกิจเกิดใหม่ได้เติบโตและเจริญมั่งคั่ง สร้างตำแหน่งงานคุณภาพ ทั้งสองฝั่งมหาสมุทรแปซิฟิก และจะส่งเสริมการโทรคมนาคมสากลที่ปลอดภัยและยืดหยุ่น มุ่งเน้นการกระจายความหลากหลายของผู้ให้บริการเครือข่าย 5G เทคโนโลยีโครงข่าย Open Radio Access Network (O-RAN) สะพานตลาดโทรคมนาคมที่เปิดรับผู้ให้บริการรายใหม่ที่สามารถได้เข้าสู่ตลาด โดยจะยืนยันหยุดควมคู่ไปกับหุ้นส่วนเศรษฐกิจในภูมิภาคที่ดำเนินบทบาทหลักในการวางระเบียบ กำกับดูแลกิจกรรมทางเศรษฐกิจของศตวรรษที่ ๒๑ และร่วมกันกำกับการปรับเปลี่ยนทางเศรษฐกิจอันรวดเร็วนี้ให้เป็นโอกาสร่วมสำหรับทุกฝ่าย

๔. ความมั่นคงของภูมิภาค

สหรัฐฯ ดำรงบทบาทด้านความมั่นคงที่ชัดเจนและสม่ำเสมอมา ๗๕ ปี ซึ่งจำเป็นต่อการสนับสนุนสันติภาพ เสถียรภาพ ความมั่นคง และมั่งคั่งในภูมิภาค เป็นพันธมิตรอันแน่วแน่เสมอมาและจะเป็นเช่นนี้ต่อไปในศตวรรษที่ ๒๑ สหรัฐฯ มุ่งขยายและปรับบทบาทเพิ่มความสามารถในการปกป้องผลประโยชน์ที่ยับยั้งการรุกรานและตอบโต้การบีบบังคับต่อดินแดนของสหรัฐฯ พันมิตร และหุ้นส่วน ด้วยวิธีป้องปรามแบบบูรณาการที่กระชับขึ้นในทุกมิติการรบและระดับความขัดแย้ง เพื่อรับรองว่าสหรัฐฯ พันมิตร และหุ้นส่วนจะยับยั้งหรือปราบปรามการรุกรานในทุกรูปแบบและทุกมิติโดยขับเคลื่อนโครงการริเริ่มที่เสริมกำลังป้องปรามและตอบโต้การบีบบังคับ เช่น การคัดค้านความพยายามเปลี่ยนแปลงเส้นแบ่งเขตแดนหรือบ่อนทอนสิทธิของรัฐเอกราชในทะเล

สหรัฐฯ จะฟื้นฟูนวัตกรรมเพื่อให้มั่นใจว่ากองทัพสหรัฐฯ จะปฏิบัติการได้ในสภาพแวดล้อมที่ภัยคุกคามเปลี่ยนแปลงเร็ว รวมถึงอวกาศ-ไซเบอร์สเปซ เทคโนโลยีที่สำคัญและอุบัติใหม่ จะพัฒนาแนวความคิดทางยุทธการใหม่ ๆ และสร้างระบบสั่งการและควบคุมที่ยืดหยุ่นในการรับมือที่ดียิ่งขึ้น จะขยายขอบข่ายและเพิ่มความซับซ้อนของการฝึกและปฏิบัติการร่วม ตลอดจนการวางกำลังรบให้หลากหลาย และเสริมสร้างความสามารถที่จะเดินหน้าปฏิบัติการต่อไปอย่างยืดหยุ่นร่วมกับพันธมิตรและหุ้นส่วน

สหรัฐฯ มุ่งให้ความสำคัญกับเครือข่ายพันธมิตรและหุ้นส่วนความมั่นคง เพื่อสร้างความสามารถในการปฏิบัติการร่วมกัน พัฒนาความสามารถในการทำสงครามขั้นสูง เพื่อปกป้องพลเมืองและพิทักษ์ผลประโยชน์ของชาติ สหรัฐฯ จะพัฒนาพันธมิตรกับออสเตรเลีย ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี ฟิลิปปินส์ และไทย ยกกระดับความเป็นหุ้นส่วนด้านการทหาร เสริมบทบาทอินเดียในด้านความมั่นคงในภูมิภาค หุ้นส่วนในเอเชียใต้ อาเซียน และหมู่เกาะแปซิฟิก ให้มีขีดความสามารถในการป้องกันประเทศ ทำงานร่วมกับหุ้นส่วนทั้งในและนอกภูมิภาคในประเด็นช่องแคบไต้หวัน การเสริมขีดความสามารถการป้องกันตนเองและการกำหนดอนาคตของไต้หวัน ซึ่งยังสอดคล้องกับนโยบายจีนเดียว พันธกรณีภายใต้กฎหมายความสัมพันธ์ไต้หวัน (Taiwan Relation Act) แถลงการณ์ร่วม ๓ ฉบับ (Three Joint Communiqués) และหลักประกัน ๖ ประการ (Six Assurances)

สหรัฐฯ จะส่งเสริมความมั่นคงระหว่างพันธมิตรและหุ้นส่วนในอินโด-แปซิฟิก และนอกภูมิภาค โดยแสวงโอกาสเชื่อมโยงฐานอุตสาหกรรมการป้องกันประเทศ บูรณาการห่วงโซ่อุปทานการป้องกันประเทศ ร่วมผลิตเทคโนโลยีหลักเพื่อความได้เปรียบทางการทหาร เชื่อมพันธมิตรในอินโด-แปซิฟิก และยุโรปเข้าหากัน ผ่านหุ้นส่วนไตรภาคีด้านความมั่นคงระหว่างออสเตรเลีย สหราชอาณาจักร และสหรัฐฯ (AUKUS)

สหรัฐฯ จะแสวงหาโอกาสเจรจาปลดอาวุธนิวเคลียร์ในคาบสมุทรเกาหลี จัดการประเด็นละเมิดสิทธิมนุษยชน เสริมการป้องกันและประสานงานกับเกาหลีใต้และญี่ปุ่น ตอบสนองการยั่วยุโดยเกาหลีเหนือ จะร่วมกับหลายฝ่ายเพื่อป้องกันและบริหารจัดการวิกฤตการณ์ต่าง ๆ พร้อมกับการเสริมกำลังป้องกันที่ครอบคลุมการต่อต้านระบบขีปนาวุธนิวเคลียร์และขีปนาวุธนำวิถี รวมทั้งภัยคุกคามอุบัติใหม่อื่น ๆ ต่อเสถียรภาพทางยุทธศาสตร์ และจะคัดค้านนวัตกรรมเพื่อตอบสนองความท้าทายด้านความมั่นคงทางพลเรือน ขยายบทบาทของหน่วยยามฝั่งสหรัฐฯ จัดการฝึกอบรมและให้คำปรึกษาเพื่อพัฒนาขีดความสามารถของหุ้นส่วน โดยจะร่วมรับมือและป้องกันการก่อการร้ายและแนวคิดสุดโต่งที่นิยมความรุนแรง คัดค้านทางเลือกเพื่อบั่นทอนการบ่มเพาะแนวคิดหัวรุนแรงผ่านช่องทางออนไลน์ และส่งเสริมความร่วมมือต่อต้านการก่อการร้ายภายในอินโด-แปซิฟิก และจะยกระดับขีดความสามารถโดยรวมของภูมิภาค เพื่อเตรียมพร้อมและตอบสนองต่อภัยพิบัติทางสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ ภัยคุกคามทางชีวภาพ การลักลอบค้าอาวุธ ยาเสพติด การค้ามนุษย์ รวมทั้งเสริมความสามารถของหุ้นส่วนในการปกป้องตนเองและฟื้นฟูความเสียหาย

๕. ความพร้อมรับมือระดับภูมิภาคในศตวรรษที่ ๒๑

อินโด-แปซิฟิก มีความสำคัญมากต่อการแก้ปัญหาสภาพภูมิอากาศตามความตกลงปารีส (Paris Agreement) จึงต้องปรับเป้าหมายเศรษฐกิจขนาดใหญ่ให้สอดคล้อง และเรียกร้องสาธารณรัฐประชาชนจีนให้ยึดมั่นในการจำกัดอุณหภูมิโลกไม่ให้เพิ่มขึ้นเกิน ๒.๕ องศาเซลเซียส สหรัฐฯ จะร่วมพัฒนาเป้าหมาย ปี พ.ศ.๒๕๗๓ และ ปี พ.ศ.๒๕๙๓ ทั้งยุทธศาสตร์แผนงาน และนโยบายไปสู่การปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net-zero) โดยส่งเสริมการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่สอดคล้องกับสภาพภูมิอากาศร่วมกับหุ้นส่วนเพื่อลดความเปราะบางต่อผลกระทบจากสภาพอากาศเปลี่ยนแปลงและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม พร้อมรับมือกับโครงสร้างพื้นฐาน

ที่สำคัญ ความมั่นคงด้านพลังงาน สุขภาพของมหาสมุทร ให้ความสำคัญกับการใช้ประโยชน์ที่ยั่งยืนผ่านการใช้งานที่ถูกกฎหมาย พัฒนาความร่วมมือการศึกษาวิจัย ส่งเสริมการค้าและการคมนาคมที่ก่อให้เกิดประโยชน์

สหรัฐฯ จะทำงานใกล้ชิดกับหุ้นส่วนในการลงทุนด้านสุขภาพโลก โดยขยายเวทิดำเนินการเพื่อป้องกัน ตรวจหา และตอบสนองต่อเหตุฉุกเฉิน รวมถึงภัยคุกคามทางชีวภาพผ่านองค์การอนามัยโลก กลุ่ม G7 กลุ่ม G20 และเวทีพหุภาคีอื่น ๆ เพื่อยกระดับการเตรียมพร้อมและการตอบสนอง พัฒนาขีดความสามารถในการฟื้นตัว โดยประสานงานใกล้ชิดกับอาเซียน เอเปค องค์การการประชุมหมู่เกาะแปซิฟิก และองค์กรอื่น ๆ

แนวทางนำไปสู่การปฏิบัติ

สหรัฐฯ จะนำยุทธศาสตร์นี้ไปปฏิบัติ ด้วยแนวทางหลัก ๑๐ ประการ ในเวลา ๑-๒ ปี ดังนี้

๑. ลงทุนในภูมิภาค ลงทุนสร้างขีดความสามารถร่วมกัน เปิดสถานทูต และสถานกงสุลเพิ่มขึ้นในอาเซียนและหมู่เกาะแปซิฟิก เสริมความเข้มแข็งในด้านสภาพภูมิอากาศ สุขภาพ ความมั่นคง และการพัฒนา ขยายบทบาทหน่วยยามฝั่งสหรัฐฯ ในด้านต่าง ๆ เพิ่มความช่วยเหลือด้านความมั่นคง ขยายบทบาทการแลกเปลี่ยนภาคประชาชน และหน่วยสันติภาพของสหรัฐฯ เพื่อสนับสนุนบทบาทที่เข้มแข็งของสหรัฐฯ ในภูมิภาคนี้

๒. สร้างกรอบเศรษฐกิจอินโด-แปซิฟิก เสนอความร่วมมือใหม่ เพื่อส่งเสริมและอำนวยความสะดวกด้านการค้า กำกับดูแลเศรษฐกิจดิจิทัล ปรับปรุงความพร้อมและความปลอดภัยของห่วงโซ่อุปทาน ลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่โปร่งใสและมีมาตรฐานสูง เพื่อทำให้เศรษฐกิจสัมพันธ์กับภูมิภาคนี้ แข็งแรงยิ่งขึ้น

๓. เสริมกำลังการป้องปราม ปกป้องผลประโยชน์ ยับยั้งการรุกรานสหรัฐฯ พันธมิตร และหุ้นส่วน ให้ทุนแก่โครงการ Pacific Deterrence

Initiative และ Maritime Security Initiative ส่งเสริมความมั่นคงในภูมิภาคและไต้หวัน พัฒนาขีดความสามารถ แนวคิดทางยุทธการ กิจกรรมทางทหาร อุตสาหกรรมการป้องกันประเทศ วางกำลังให้พร้อมยิ่งขึ้น กรอบ AUKUS จะหาทางส่งมอบเรือดำน้ำพลังงานนิวเคลียร์ให้ออสเตรเลียโดยเร็ว รวมทั้งกระชับความร่วมมือและยกระดับความสามารถในการปฏิบัติการร่วมกันผ่านโครงการที่เป็นรูปธรรมด้วยขีดความสามารถขั้นสูงด้านไซเบอร์ ปัญญาประดิษฐ์ เทคโนโลยีควอนตัม และขีดความสามารถได้สมุท

๔. เสริมความเหนียวแน่นของอาเซียน ลงทุนความสัมพันธ์ สหรัฐฯ-อาเซียน จัดการประชุมสุดยอดสหรัฐฯ-อาเซียนสมัยพิเศษ ยึดมั่นในพันธกรณีต่อการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก และการประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในเอเชีย-แปซิฟิก ทหารือระดับรัฐมนตรีกับอาเซียน ริเริ่มโครงการใหม่มูลค่ามากกว่า ๑๐๐ ล้านเหรียญสหรัฐฯ และขยายความร่วมมือทวิภาคีทั่วอาเซียน ด้านสุขภาพ ความมั่นคงทางทะเล ความเชื่อมโยง และความสัมพันธ์ภาคประชาชน

๕. สนับสนุนบทบาทนำของอินเดีย พัฒนาความร่วมมือกับอินเดีย และการรวมกลุ่มในระดับภูมิภาค เพื่อส่งเสริมเสถียรภาพในเอเชียใต้ ประสานการดำเนินการในด้านสุขภาพ อวกาศ และไซเบอร์สเปซ กระชับความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและเทคโนโลยี ร่วมสร้างเสริมภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ที่เสรีและเปิดกว้าง โดยอินเดียเป็นหุ้นส่วนของสหรัฐฯ ที่เป็นผู้นำในภูมิภาคเอเชียใต้และมหาสมุทรอินเดีย มีบทบาทในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเป็นกำลังขับเคลื่อน the Quad รวมทั้งเป็นแรงผลักดันการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของภูมิภาค

๖. สืบสานพันธานกลุ่มภาคี ๔ ประเทศ จะเสริมความเข้มแข็งให้ The Quad เพื่อบรรลุเป้าหมายในประเด็นสำคัญ เป็นผู้นำประเด็นความมั่นคงด้านสุขภาพโลก ยุกระดับด้านเทคโนโลยีที่สำคัญและอุบัติใหม่ ขับเคลื่อนห่วงโซ่อุปทาน นำเทคโนโลยีมาใช้ร่วมกัน สร้างเครือข่ายขนส่ง

ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แลกเปลี่ยนข้อมูลดาวเทียมเพื่อปรับปรุงการรับรู้สถานการณ์ทางทะเลและภูมิอากาศ ร่วมมือโครงสร้างพื้นฐานในเอเชียใต้ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และหมู่เกาะแปซิฟิก ปรับปรุงขีดความสามารถด้านไซเบอร์ และจัดประชุมระดับผู้นำในโอกาสต่อไป

๗. ขยายความร่วมมือสหรัฐฯ - ญี่ปุ่น - สาธารณรัฐเกาหลี สหรัฐฯ ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลี จะร่วมมือใกล้ชิดผ่านช่องทางไตรภาคี ในประเด็นสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี นอกจากประเด็นความมั่นคงก็จะร่วมกันพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในภูมิภาค เทคโนโลยี ห่วงโซ่อุปทาน ภาวะผู้นำและบทบาทสตรี

๘. สร้างความพร้อมรับมือในหมู่เกาะแปซิฟิก สหรัฐฯ ร่วมกับหุ้นส่วนจัดตั้งกลุ่มยุทธศาสตร์พหุภาคีสนับสนุนประเทศในหมู่เกาะแปซิฟิก เพื่อให้มีขีดความสามารถและพร้อมรับมืออย่างอิสระและมีความมั่นคงสำหรับรับมือกับสภาพภูมิอากาศ ผ่านโครงการ Pacific Region Infrastructure Facility พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศ อำนวยความสะดวกด้านการคมนาคม ยกระดับความมั่นคงทางทะเล เพื่อคุ้มครองการทำประมง เสริมสร้างความตระหนักรู้ภาพสถานการณ์ทางทะเล ปรับปรุงการฝึกอบรมและให้คำปรึกษา จัดทำความตกลง Compact of Free Association ในขั้นสุดท้ายกับรัฐคู่ความตกลง

๙. หลักธรรมาภิบาลและการระมัดระวังของภาครัฐ สหรัฐฯ จะสนับสนุนรัฐบาลในอินโด-แปซิฟิก ให้ตัดสินใจทางการเมืองโดยอิสระ ปราบปรามการทุจริต ผ่านนโยบายช่วยเหลือและการพัฒนาในการประชุมกลุ่ม G7 และ G20 รวมทั้งภาคีความร่วมมือ เพิ่มการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ ร่วมมือกับรัฐบาล ภาคประชาสังคมและสื่อมวลชน เพื่อสนับสนุนให้เกิดการเปิดโปงและบรรเทาความเสี่ยงต่อการแทรกแซงจากต่างชาติ และการบิดเบือนข้อมูลข่าวสาร จะยืนหยัดเพื่อประชาธิปไตยในพม่า โดยทำงานใกล้ชิดกับพันธมิตรและหุ้นส่วน เพื่อกดดันพม่าให้กลับคืนสู่ประชาธิปไตย ผ่านการปฏิบัติตามฉันทามติ ๕ ข้อ ของอาเซียนด้วยความจริงใจ

๑๐. ส่งเสริมเทคโนโลยีที่เปิดกว้าง ยืดหยุ่น ปลอดภัย และเชื่อถือได้

สหรัฐฯ จะสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัลที่ปลอดภัย เชื่อถือได้ มีความหลากหลายของผู้ให้บริการโทรคมนาคมและเทคโนโลยีคลาวด์ ผ่านสถาปัตยกรรมระบบเครือข่ายล้ำสมัยในอินโด-แปซิฟิก รวมทั้งปรับปรุง ความมั่นคงและความปลอดภัยทางไซเบอร์ เพื่อตอบสนองต่อปฏิบัติการทางไซเบอร์ได้อย่างฉับไว สหรัฐฯ จะยกระดับความพร้อมของเครือข่าย ภาครัฐและโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ พร้อมกับพัฒนาโครงการใหม่ระดับ ภูมิภาค เพื่อปรับปรุงความมั่นคงและความปลอดภัยทางไซเบอร์และตอบสนอง ต่อปฏิบัติการทางไซเบอร์อย่างฉับไว

บทวิเคราะห์ทำที่เบื้องต้นของไทยและอาเซียน

ต่อยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิก

การริเริ่มยุทธศาสตร์อินโดแปซิฟิกของสหรัฐฯ เป็นไปเพื่อรวบรวม พันมิตรในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ให้มีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น เพื่อยับยั้งการขยายพลังอำนาจทางเศรษฐกิจและการทหารของสาธารณรัฐ- ประชาชนจีน ซึ่งสหรัฐฯ แสดงออกอย่างเด่นชัดถึงบทบาทและศักยภาพ ทางทหารโดยอ้างถึงการรักษาเสถียรภาพและความเจริญรุ่งเรืองของภูมิภาค อินโด-แปซิฟิก ในศตวรรษที่ ๒๑

อย่างไรก็ดี ในปัจจุบัน ไทยไม่ได้มองว่าสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นภัยคุกคาม โดยทั้งสองประเทศ มีความสัมพันธ์อันดีทั้งในระดับรัฐบาล และพระราชวงศ์ ซึ่งล้วนส่งผลดีต่อเศรษฐกิจของทั้งสองประเทศ โดยเฉพาะ ประเทศไทยที่การท่องเที่ยวช่วยให้เศรษฐกิจฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็วหลัง วิกฤตการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 นอกจากนี้ ทั้งการค้าและการลงทุน ก็มีแนวโน้มที่จะขยายตัวมากขึ้น เมื่อไทยได้รับผลดีจากความสัมพันธ์อันดี เช่นนี้ มิตรภาพระหว่างทั้งสองประเทศจึงมีทิศทางที่ดีขึ้นเป็นลำดับ

อนึ่ง นโยบายต่างประเทศของไทยมีทิศทางที่ต้องการรักษาสัมพันธไมตรีอันดีต่อทั้งสหรัฐฯ และสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยวางนโยบายต่างประเทศในลักษณะที่ยึดมั่นต่อกฎบัตรขององค์การสหประชาชาติ และกฎหมายระหว่างประเทศเป็นพื้นฐานสำคัญ ซึ่งการดำเนินนโยบายที่ไม่เอนเอียงต่อชาติมหาอำนาจใดมากจนเกินไปนี้เป็นเอกลักษณ์ของไทยที่ปฏิบัติมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีต ช่วยให้ไทยไม่เพลี่ยงพล้ำโดยง่ายในสถานการณ์อันล่อแหลมต่อการสูญเสียผลประโยชน์ของชาติมาได้เสมอ

นโยบายของกลุ่มประเทศอาเซียนต่อยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกนั้น ในปัจจุบันอาเซียนเริ่มมีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจมากขึ้น ความร่วมมือระหว่างสมาชิกค่อนข้างราบรื่น แม้แต่ความขัดแย้งทางการเมืองที่ก่อให้เกิดความรุนแรงในเมียนมานั้น อาเซียนก็ได้ร่วมมือกันออกฉันทามติ ๕ ข้อ เรียกร้องให้เมียนมาปฏิบัติตามเพื่อยุติปัญหาหลง โดยอาเซียนเคารพหลักการที่จะไม่แทรกแซงกิจการภายในของเมียนมา ซึ่งแม้ปัญหา จะยังไม่ยุติลง แต่ก็เป็นสัญญาณอันดีว่าอาเซียนมีความเข้าใจและยังคงรักษาความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของบรรดาชาติสมาชิกอาเซียนเอาไว้ได้ ในขณะที่นโยบายด้านการต่างประเทศของอาเซียนก็ควรรักษาความเป็นอิสระ ไม่เอนเอียงเข้าหาสหรัฐฯ และพันธมิตร เพื่อไม่ถูกผลักดันให้กลายเป็นอริกับสาธารณรัฐประชาชนจีน เนื่องจากเป็นประเทศใหญ่ในเอเชีย ซึ่งหลายประเทศในอาเซียนล้วนมีเศรษฐกิจผูกพันอยู่ด้วย ทั้งด้านการค้าและการลงทุน โดยเฉพาะการดำเนินการตามยุทธศาสตร์แถบและถนน (Belt and Road Initiative) ของสาธารณรัฐประชาชนจีนที่ครอบคลุมพื้นที่แผ่นดินใหญ่ของเอเชีย ยุโรป แอฟริกา ละตินอเมริกา และหมู่เกาะแปซิฟิก ซึ่งมีถึง ๑๔๗ ประเทศหรือเขตเศรษฐกิจ และองค์การระหว่างประเทศ ๒๕ องค์การเข้าร่วมด้วย นอกจากนี้แนวคิดหลักยังได้รับการระบุไว้ในเอกสารขององค์การสหประชาชาติ กลุ่ม G20 รวมทั้งองค์การในภูมิภาคต่าง ๆ ทำให้การดำเนินนโยบายต่างประเทศที่เอนเอียงเข้าหามหาอำนาจฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมากเกินไปย่อมนำไปสู่

ผลเสียทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของกลุ่มประเทศอาเซียนในระยะยาว
อย่างยากที่จะประเมินได้

บทสรุป

สหรัฐฯ ได้ก้าวสู่ช่วงเวลาการยกระดับบทบาทในอินโด-แปซิฟิก
ครั้งสำคัญ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของสหรัฐฯ ในภูมิภาคนี้ ซึ่งสหรัฐฯ มองว่า
ศตวรรษที่ ๒๑ เป็นศตวรรษแห่งการชี้ชะตา ซึ่งจะชี้ขาดว่าภูมิภาคนี้
สามารถเป็นพื้นที่ผลประโยชน์ต่อไปได้อย่างไร ขณะเดียวกันก็ตระหนักถึง
ความยากลำบากเพราะมีสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นคู่แข่ง และความ
ท้าทายอื่น อาทิ สภาพอากาศเปลี่ยนแปลง สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม ฯลฯ

สหรัฐฯ จะเน้นการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ ๕ ประการ ต่อ
อินโด-แปซิฟิก คือ เสรีและเปิดกว้าง สัมพันธภาพ มั่งคั่ง มั่นคง และความ
พร้อมรับมือ รวมทั้งแนวทางไปสู่การปฏิบัติ ๑๐ ประการ ประกอบด้วย
การลงทุนในภูมิภาค สร้างกรอบทางเศรษฐกิจในภูมิภาค เสริมกำลังการ
ป้องกัน เสริมความเหนียวแน่นของอาเซียน เสริมบทบาทนำของอินเดีย
โดยใช้กลไกทศภาคีและไตรภาคี ความพร้อมรับมือในหมู่เกาะแปซิฟิก
หลักธรรมาภิบาล ส่งเสริมเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศให้บรรลุผล ด้วย
ความพยายามทั้งทางการทูต ความมั่นคง เศรษฐกิจ การค้า การเงิน การลงทุน
และอื่น ๆ

ประเทศไทยมีความสัมพันธ์ที่ดีกับทั้งสหรัฐฯ และสาธารณรัฐ-
ประชาชนจีน โดยมีการเกื้อกูลกันและกันมาอย่างต่อเนื่อง การรักษาทิศทาง
และท่าทีในนโยบายความสัมพันธ์เช่นนี้ย่อมก่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกันต่อไป
ขณะที่อาเซียนนั้น แม้จะมีปัญหากายในภูมิภาคอยู่บ้าง แต่ก็ไม่ได้ลุกลาม
กลายเป็นปัญหาความขัดแย้งระหว่างรัฐ ถือเป็นสัญญาณที่ดีที่บ่งชี้ว่ายัง
รักษาความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ในภาวะที่การเมืองระหว่างประเทศใน
เวทีโลกกำลังเข้มข้น และการมีนโยบายด้านการต่างประเทศที่รักษาความ

เป็นอิสระ ไม่เอนเอียงจนถูกผลักดันให้เป็นอริกับฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด จะทำให้อาเซียนหลักเล็งเห็นเส้นทางที่นำไปสู่ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและความมั่นคงได้ในระยะยาว

เอกสารอ้างอิง

- <http://th.usembassy.gov/th/us-indo-pacific-strategy-th/>